

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานค้ำนบริหาร ค้ำนวิชาการ และค้ำนบริการพยาบาล มีขั้นตอนการค้ำเนินงาน ดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยเป็นผู้ตรวจการพยาบาล ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โรงพยาบาลมหาราช นครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพยาบาลรามธิบดี และโรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรสำหรับการวิจัยจำแนกแต่ละโรงพยาบาล ดังนี้

1. ผู้ตรวจการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 5 คน
2. ผู้ตรวจการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จำนวน 6 คน
3. ผู้ตรวจการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราช นครเชียงใหม่ จำนวน 26 คน
4. ผู้ตรวจการพยาบาล โรงพยาบาลรามธิบดี จำนวน 8 คน
5. ผู้ตรวจการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 46 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

แบบสัมภาษณ์การใช้เวลาในการวางแผนการปฏิบัติงานและอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติงาน และการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค้ำบบริหาร คำนวิชากร และค้ำบบริการ พยายาม โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ การสร้างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ส่วน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนที่ 1 การใช้เวลาในการวางแผนการปฏิบัติงานและอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาล ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

1.2 ข้อมูลส่วนที่ 2 การใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค้ำบบริหาร คำนวิชากร และค้ำบบริการพยาบาล ผู้วิจัยศึกษาลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ตรวจการพยาบาลจะต้องปฏิบัติ จาก ตำรา วารสาร เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับขอบเขต ความรับผิดชอบและลักษณะงานของผู้ตรวจการพยาบาลทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนเอกสาร เกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบและลักษณะงานของผู้ตรวจการพยาบาล ที่หน่วยงานต่าง ๆ กำหนดไว้ เช่น มหาวิทยาลัย กงจงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข สภาการชาคไทย และกระทรวงกลาโหม

1.3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมโดยทำการสัมภาษณ์และสังเกตการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาลในโรงพยาบาลศิริราช ทั้งในค้ำบการวางแผนการบบริหาร เวลา (ข้อ 1.1) และการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค้ำบบริหาร คำนวิชากร และค้ำบบริการพยาบาล (ข้อ 1.2)

1.4 นำข้อมูลที่ไ้จากการศึกษา ข้อ 1.1 และ 1.3 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการใช้เวลาในการวางแผนการปฏิบัติงาน การนำ แขนไปใช้ การประเมินแผนการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการ ปฏิบัติงาน

1.5 นำข้อมูลที่ไ้จากการศึกษา ข้อ 1.2 และ 1.3 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติงานค้ำบบริหาร คำนวิชากร และค้ำบ

บริการพยาบาลของผู้ตรวจการพยาบาล โดยจำแนกกิจกรรมในแต่ละค้ำออกเป็น
กิจกรรมที่สำคัญมาก กิจกรรมที่สำคัญ และกิจกรรมที่สำคัญน้อย

1.6 ขอความร่วมมือให้ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ตรวจการพยาบาล จำนวน
10 ท่าน ประกอบด้วยผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการพยาบาล 2 ท่าน ผู้ที่กำลัง
ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการพยาบาลในปัจจุบัน 3 ท่าน ผู้ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดและ
เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการพยาบาล 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ความ
สามารถด้านการบริหาร หรือทำการสอนการบริหารการพยาบาล 3 ท่าน
(รายชื่อในภาคผนวก) ซึ่งทั้งหมดนี้ไม่ใช่ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ให้
ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมค้ำบริหาร ค้ำวิชาการ และค้ำบริการ
พยาบาล ของผู้ตรวจการพยาบาล รวมทั้งการจำแนกกิจกรรมแต่ละค้ำออกเป็น
กิจกรรมที่สำคัญมาก กิจกรรมที่สำคัญ และกิจกรรมที่สำคัญน้อย เพื่อใช้เป็นข้อ
ตัดสินความถูกต้องเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละค้ำที่ผู้ตรวจการพยาบาลต้อง
ปฏิบัติ และการจำแนกกิจกรรมแต่ละค้ำออกเป็น กิจกรรมที่สำคัญมาก กิจกรรม
ที่สำคัญ และกิจกรรมที่สำคัญน้อย

1.7 นำข้อมูลที่ไ้ทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ
สัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เวลาในการปฏิบัติงาน
และอุปสรรค ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาล จำแนกเป็น (1) การ
วางแผนการใช้เวลาในการปฏิบัติงานค้ำบริหาร ค้ำวิชาการ และค้ำบริการ
พยาบาล (2) การใช้เวลาในการนำแผนไปใช้ (3) การใช้เวลาในการประเมิน
แผนการปฏิบัติงาน และ (4) อุปสรรคและปัญหาในการวางแผนการปฏิบัติงาน แบบ
สัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบพร้อมประมาณเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยของกิจกรรมที่
เกี่ยวกับการวางแผนการปฏิบัติงานลักษณะต่าง ๆ เป็น สัปดาห์ วัน และนาที จำนวน
27 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค้ำ
บริหาร ค้ำวิชาการ และค้ำบริการพยาบาล ที่ผู้ตรวจการพยาบาล ปฏิบัติและ

ให้ประมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละอย่าง โดยการประมาณเวลาโดยเฉลี่ยเป็นนาที ข้อกระหนงในแบบสัมภาษณ์รวมทั้งหมด 47 ข้อ แบ่งเป็น

กานบริหาร	จำนวน	20	ข้อ
กานวิชาการ	จำนวน	14	ข้อ
กานบริการพยาบาล	จำนวน	13	ข้อ

3. การหาความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการพยาบาล จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วยผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการพยาบาล 3 ท่าน ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้ตรวจการพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไป 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่ทำหน้าที่สอนหรือมีความรู้ด้านการบริหารการพยาบาล 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

การตัดสินความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยถือเกณฑ์ 7 ใน 10 ท่าน ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับ จากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่า แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เวลาในการวางแผน การปฏิบัติงานและอุปสรรคปัญหา มีการเพิ่มข้อกระหนงใหม่มากขึ้น โดยขยายความจากข้อกระหนงเดิมเพื่อให้ได้รายละเอียดมากขึ้น ได้ข้อกระหนงทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ ส่วนแบบสัมภาษณ์การใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 คำนั้น มีการตัดข้อกระหนงบางข้อออกเนื่องจากเนื้อหาซ้ำซ้อนกัน ได้ข้อกระหนงทั้งหมด จำนวน 45 ข้อ แบ่งเป็น

กานบริหาร	จำนวน	20	ข้อ
กานวิชาการ	จำนวน	13	ข้อ
กานบริการพยาบาล	จำนวน	12	ข้อ

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการพยาบาล จำนวน 20 คน เป็นผู้ตรวจการพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย 15 คน ผู้ตรวจการพยาบาลโรงพยาบาลกลาง 5 คน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในค่านความชัดเจนของเนื้อหาและภาษาที่ไร้อคตินำไปใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ตรวจการพยาบาลโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดด้วยตนเอง จำนวนผู้ตรวจการพยาบาลโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งหมด 91 คน ทำการสัมภาษณ์ได้ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 95.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เดือน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนัดวันสัมภาษณ์ผู้ตรวจการพยาบาลล่วงหน้า พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ทราบถึงหัวข้อเรื่องที่จะทำการสัมภาษณ์ และขอความร่วมมือในการจัดบันทึกเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุด หรือเวลาที่ใช่เป็นนาทีในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวันที่ผู้วิจัยนัดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริง ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภายหลัง

2. ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทบทวนความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของแบบสัมภาษณ์ทุกครั้ง พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องบันทึกเสียงและคลิปเทปให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ไ้ทันที

3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ตรวจการพยาบาล ภายหลังจากเสร็จสิ้นงานในหน้าที่ในวันนั้นแล้ว โดยพูดคุยเพื่อทำความคุ้นเคยก่อนการสัมภาษณ์จริง การสัมภาษณ์จะเริ่มทำการสัมภาษณ์ตั้งแต่เวลา 16.00 น. เป็นต้นไป เพื่อความแม่นยำของข้อมูลที่ไ้จากการสัมภาษณ์ โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การบันทึกเวลา ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

3.1.1 ใช้บันทึกเวลาการปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้ตรวจการพยาบาลบันทึกไว้ให้

3.1.2 คำนวณเวลาเฉลี่ยสำหรับกิจกรรมใดที่ห้ามมากกว่า 1 ครั้ง และบันทึกเวลาไ้ทุกครั้ง

3.1.3 กรณีที่ไม่ได้บันทึกเวลาการปฏิบัติกิจกรรม ให้ผู้ตรวจการพยาบาลประมาณเวลาที่ทำกิจกรรมนั้นให้เมื่อทำการสัมภาษณ์

3.1.4 กิจกรรมที่ไม่ได้ทำประจำวันหรือได้ทำมาก่อนวันนัด
สัมภาษณ์ หรือไม่ได้ทำในวันนัดสัมภาษณ์ ให้ผู้ตรวจการพยาบาลประมาณเวลา
โดยเฉลี่ยในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ครั้งสุดท้าย

3.1.5 กิจกรรมใดที่ไม่สามารถปฏิบัติให้เสร็จสิ้นในครั้งเดียว
ได้คำนวณเวลารวมของการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ แต่ละครั้ง จนกระทั่งการปฏิบัติ
กิจกรรมสิ้นสุด

3.2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของ
ผู้ตรวจการพยาบาล โดยกิจกรรมที่ผู้ตรวจการพยาบาลต้องปฏิบัติ

3.3 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง
ต่าง ๆ ของผู้ตรวจการพยาบาล ผู้วิจัยปฏิบัติ ดังนี้

3.3.1 กิจกรรมที่สำคัญมาก ถ้าไม่ได้กระทำในวันนั้นให้
หมทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย้อนหลังไ้ภายใน 1 สัปดาห์ เพราะกิจกรรมที่สำคัญมาก
จะเป็นการปฏิบัติกิจกรรมฉุกเฉินที่ต้องใช้การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหน้า และ
การใช้เวลาในเหตุการณ์แต่ละครั้งจะไม่เท่ากันแม้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นเหตุ-
การณ์ประเภทเดียวกันก็ตาม ทั้งนี้การใช้เวลาในแต่ละเหตุการณ์มากขึ้นขึ้นอยู่กับ
สถานการณ์และสิ่งแวคล้อมที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ดังนั้น ถ้าหมทวนย้อนหลังนานเกินไป
ข้อมูลที่ไ้รับอาจจะคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริงได้

3.3.2 กิจกรรมที่สำคัญ และกิจกรรมที่สำคัญน้อย กิจกรรม
ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานในหน้าที่ที่ผู้ตรวจการพยาบาลต้องปฏิบัติเป็นประจำ
กิจกรรมบางอย่างอาจต้องปฏิบัติทุกวัน หรือสัปดาห์ละครั้ง หรือเดือนละครั้ง
หรือปีละครั้งก็ได้ ดังนั้น ถ้าผู้ตรวจการพยาบาลไม่ได้บันทึกเวลาไว้ จะให้ผู้ตรวจ-
การพยาบาล หมทวนเหตุการณ์ที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมครั้งสุดท้าย และกิจกรรมนั้น ๆ
ผู้ตรวจการพยาบาลจะต้องสามารถประมาณเวลาที่ไ้ใช้ในกิจกรรมดังกล่าวได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละและความถี่ด้านการวางแผนการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาล

2. หาค่ามัธยเทศ ($\bar{X}$) ของการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของผู้ตรวจการพยาบาล โดยคำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 80})$$

เมื่อ $\bar{X}$ = แทนค่ามัธยเทศ
 $\sum X$ = ผลรวมของการใช้เวลาแต่ละกิจกรรมของผู้ตรวจการพยาบาลแต่ละคน
 N = จำนวนครั้งที่ปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม

3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาลในแต่ละกิจกรรม โดยคำนวณจากสูตร

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 81})$$

เมื่อ S = แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมของผู้ตรวจการพยาบาลแต่ละคน
 $(X - \bar{X})^2$ = กำลังสองของผลต่างระหว่างเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมของผู้ตรวจการพยาบาลแต่ละคนกับค่ามัธยเทศของการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมของผู้ตรวจการพยาบาลแต่ละคน
 N = จำนวนครั้งที่ปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาล

4. ข้อมูลเวลาที่ใช่สูงสุด - ทำสุด เรียงลำดับข้อมูลที่ได้จากประชากร
ทั้งหมดที่สามารถระบุเวลาในการทำกิจกรรมนั้น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย